

MÓDSZERTANI IGAZGATÓSÁG

Magyar Könyvvizsgálói Kamara
Agócs Gábor
Pénz- és Tőkepiaci Tagozat elnöke
Budapest
Szinyei Merse u. 8.
1063

Ügyintéző:
Telefon:
E-mail:
Iktatószám:
Budapest, 2016. szeptember 14.

Tárgy: tájékoztatás a fióktelep külön kiegészítő könyvvizsgálói jelentésre vonatkozó MNB álláspontról

Tisztelt Elnök Úr! Kedves Gábor!

A fióktelepek külön kiegészítő könyvvizsgálói jelentésére vonatkozóan a Kamara kérése alapján tájékoztatjuk az MNB által kialakított álláspont jogszabályi háttéréről.

A **pénzpiac területén** a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 1. § (1) bekezdése szerint e törvény rendelkezései alkalmazandók a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviseleti tevékenységekre. A rendelkezés nem írja elő, hogy a Hpt. kizárólag bankra, szakosított hitelintézetre, szövetkezeti hitelintézetre, vagy pénzügyi vállalkozásra vonatkozik, tehát a rendelkezési minden olyan entitásra vonatkozik, amely Magyarországon a felsorolt tevékenységeket végzi.

Már a Hpt. 4. § (1) bekezdése előírja, hogy az a külföldi vállalkozás, amelyik pénzügyi szolgáltatási tevékenységet vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végez Magyarországon, azt kizárólag fióktelepként végezheti (meghatározott esetekben határon átnyúló tevékenységként is). Azaz a fióktelep a külföldi vállalkozás Magyarországra „kihelyezett részlege”, a külföldi vállalkozás másként Magyarországon nem is végezheti a felsorolt tevékenységeket, kizárólag fióktelepe útján. A fióktelep azért nem jogi személy, mivel a külföldi vállalkozás része, így valóban nem önálló jogalany, azonban önállóan végez pénzügyi tevékenységet Magyarország területén, önállóan adózik, és önállóan gazdálkodik is, mint ahogyan azt a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseleteiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (Ftv.) 1. § b) pontja rögzíti is.

Hazai székhelyű intézmények is végezhetik tevékenységüket fióktelep útján, bár ez nem jellemző megoldás sem a pénzpiaci, sem a tőkepiaci területen.

A Hpt. 7-9. §-ai rögzítik, hogy a pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet milyen típusú pénzügyi intézmények végezhetik. Ezek alapvetően a hitelintézet és a pénzügyi vállalkozás, illetőleg a hitelintézet altípusai (bank, szövetkezeti hitelintézet, szakosított hitelintézet). E felsorolásban azért nem került feltüntetésre a fióktelep, mivel a fióktelep nem pénzügyi intézményi altípus, hanem a pénzügyi intézmények lehetséges működési/szervezeti formája, amint ez a Hpt. 11. § (1) bekezdésében rögzítésre került. A Hpt. 11. § (1) bekezdése szerint ugyanis a bank és a szakosított hitelintézet részvénytársaságként vagy fióktelepként, a pénzügyi vállalkozás részvénytársaságként, szövetkezetként, alapítványként vagy úgyszintén fióktelepként működhet. A fióktelep tehát működési forma.

A fenti rendelkezések határozzák meg a fióktelep helyét a pénzpiac területén. A Hpt. 263. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a könyvvizsgálónak külön kiegészítő jelentést kell készítenie a 263. § (1) bekezdésében felsoroltak vonatkozásában a hitelintézetek esetében, azonban annak működési formájától függetlenül, azaz abban az esetben is, ha fióktelepként működik Magyarországon.

A **tőkepiac területén** a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.) a Hpt.-nél egyszerűbb megoldással élve már az 1. § b) pontjában külön rögzíti, hogy a Bszt. hatálya a fióktelepek befektetési szolgáltatására és kiegészítő befektetési szolgáltatására is vonatkozik. Itt tehát szükségtelen meghatározni a fióktelep entitását, mivel e rendelkezés egyértelmű iránymutatást ad arra, hogy a törvény kiterjed a fióktelepekre is. A Bszt. 99. § (2) bekezdése úgyszintén rögzíti, hogy a könyvvizsgálónak külön kiegészítő jelentést kell készítenie a 99. § (1) bekezdésében felsoroltak vonatkozásában minden befektetési vállalkozás és árutőzsdei szolgáltató esetében, annak működési formájától függetlenül, azaz abban az esetben is, ha fióktelepként működik Magyarországon.

A fióktelepek külön jelentésének elvárhatósága tekintetében álláspontunk szerint nincs jelentősége annak, hogy jogi személy, és ekként közérdeklődésre számot tartó-e a fióktelep. Jelentősége annak van, hogy gazdálkodási önállósággal rendelkezik, külföldi vállalkozások esetén Magyarország területén ténylegesen a fióktelep végzi a pénzügyi, kiegészítő pénzügyi, vagy befektetési szolgáltatási tevékenységet, és az ehhez kapcsolódó pénzügyi, befektetési tranzakciókat, jogi eljárásokat. Mindemellett a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe Magyarországon adózik, tehát vonatkozik rá a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv. tv.) is. Mindezek alapján magas kockázata lenne annak, ha a Magyarországon működő fióktelepek tényleges tevékenységének könyvvizsgálata során a külön kiegészítő jelentés nem kerülne elkészítésre figyelembe véve azt is, hogy a (főként) pénzpiaci területen működő fióktelepek nagyobb volumenű gazdálkodók, szűkebb körű könyvvizsgálati ellenőrzésük rendszerkockázati folyamatokat is elindíthat.

A biztosítóról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (Régi Bit.) 151. § (6) bekezdése alapján, valamint a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (Új Bit.) 71. § (5) bekezdése és a 210. § (2) bekezdése alapján a másik tagállamban székhellyel rendelkező **biztosítói fióktelepek** vonatkozásában nem áll fenn jelentéskészítési és -megküldési kötelezettség.

A biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló 2009/138/EK irányelv (Solvencia II) 30. cikk (1) bekezdése értelmében a biztosítók pénzügyi felügyelete, beleértve a fióktelepeken keresztül végzett tevékenységet is, a székhely szerinti tagállam kizárólagos felelőssége. A (2) bekezdés e körben rögzíti, hogy az (1) bekezdés szerinti pénzügyi felügyelet magában foglalja a biztosító vagy viszontbiztosító teljes tevékenységére vonatkozóan a vállalkozás fizetőképességének, a biztosítástechnikai tartalékok képzésének, a vállalkozás eszközeinek és a figyelembe vehető szavatoló tőkének a székhely szerinti tagállamban – a közösségi szinten elfogadott rendelkezések alapján alkotott szabályokkal vagy követett gyakorlattal összhangban – történő ellenőrzését. A 33. cikk kimondja továbbá, hogy ha egy másik tagállamban engedélyezett biztosító vagy viszontbiztosító tevékenységét fióktelepen keresztül folytatja, a tagállamok lehetővé teszik a székhely szerinti tagállam felügyeleti hatósággal számára, hogy – miután értesítették az érintett fogadó tagállam felügyeleti hatóságait – maguk, vagy az általuk erre a célra kijelölt személyek útján a helyszínen ellenőrizzék azokat az adatokat, amelyek ismerete a vállalkozás pénzügyi felügyeletének ellátásához szükséges.

A Solvencia II. értelmében tehát, ha egy tagállamban engedéllyel működő biztosító biztosítási tevékenységét más tagállamban fióktelep útján folytatja, a fióktelep pénzügyi felügyeletét a székhely szerinti tagállam felügyeleti hatósága látja el. Ezzel összhangban rendelkezett a Régi Bit. 209. § (1) bekezdése akként, hogy a Magyarország területén fióktelep útján biztosítási tevékenységet végző, másik

tagállamban székhellyel rendelkező biztosító felügyeleti hatósága, illetve az erre felhatalmazott személy jogosult, hogy Magyarország területén a fióktelepet ellenőrizze. Az új Bit. 290. § (1) bekezdése a korábbi rendelkezést szó szerint átvette.

Mindezek alapján a fióktelepek nem tartoznak az MNB pénzügyi felügyeleti hatásköre alá, kivéve, ha (az érintett időszakra tekintettel akár a Régi, akár az Új) Bit. kifejezetten a másik tagállamban székhellyel rendelkező biztosító magyarországi fióktelepére vonatkozóan tartalmaz rendelkezést.

A Régi Bit. 151. § (6) bekezdése, valamint az Új Bit. 71. § (5) bekezdése és 210. § (2) bekezdése alapján fennálló könyvvizsgálói jelentéskészítési és -megküldési kötelezettség tekintetében a jogszabály kifejezetten nem rendelkezik úgy, hogy az a fióktelepekre is alkalmazandó volna, e rendelkezések címzettjei a (viszont)biztosítók könyvvizsgálói, így a fióktelepek tekintetében a Bit. szerinti könyvvizsgálói jelentést készíteni és azt az MNB részére megküldeni nem szükséges. Megjegyzendő, hogy a Bit. szerinti könyvvizsgálói jelentésnek olyan kérdésekre kell kiterjednie, amelyre az MNB felügyeleti hatásköre fióktelepek esetében a fent idézettek szerint kifejezetten nem terjed ki.

Amennyiben a fentikben foglaltakkal kapcsolatban kérdés merülne fel, munkatársaimmal együtt készségesen állunk a Kamara rendelkezésére.

Tisztelettel:

Keresztes Tamás
igazgató 09.

